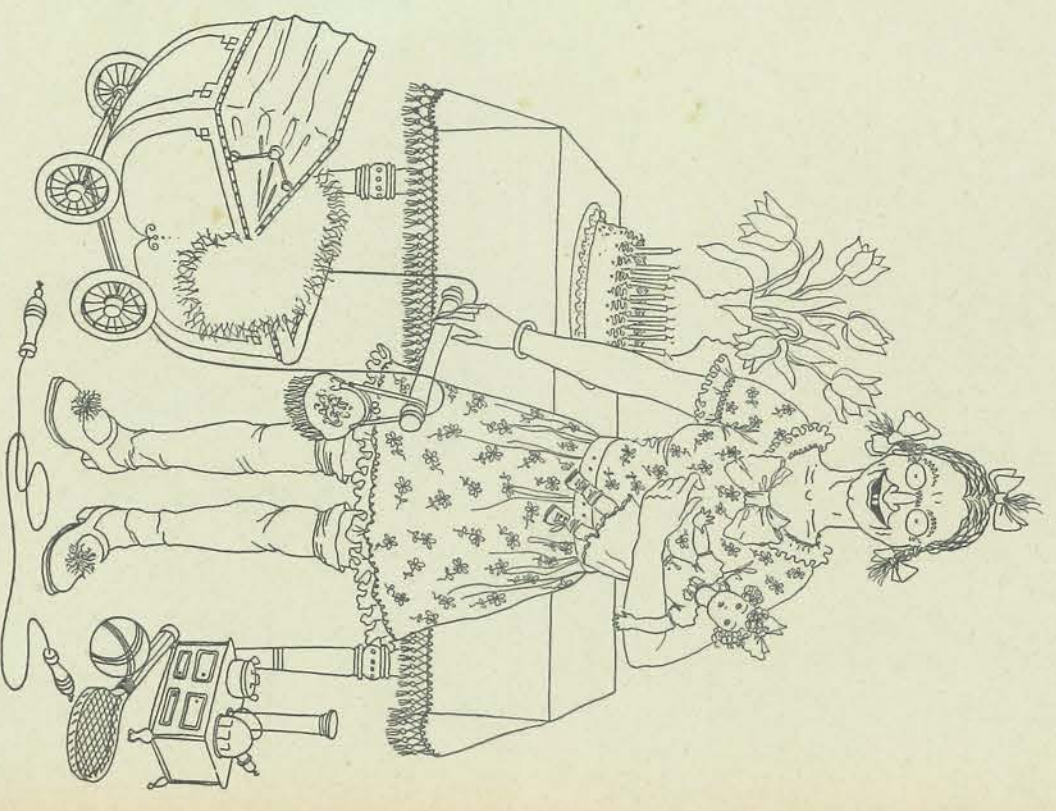

Eigendijk ook oem om neet
de wickelkopt de gaun
als je soen soeind
Wijlandelst in de diense
ongewing leet!

ADVIEZEN VOOR INLANDSCHE
WINTERSPORT (Goed & Goedkoop)

De V.D.H. omroep

Op 29 Februar' a.s. koopt mijn nichtje 'Annelie' haar
10 den (kanten) verjaardag de herdenken.

EEN SCHRIKKELJAAR-IDYLLE
OPGEDRAGEN AAN ALLE JARIGEN VAN VANDAAG (29 FEBR.)

IEDEREEN RECLAME-EXPERT

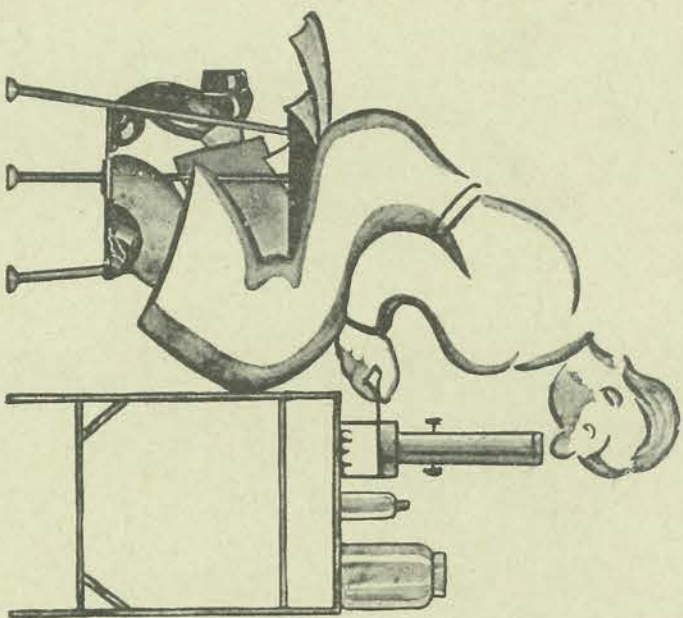
Bepraekt Uw Krachten

De ontwikkeling van de gebeurtenissen heeft het noodzakelijk gemaakt voorbereidingen te treffen om de burgerbevolking bij lucht-aanvallen gelegenheid te geven schuilplaatsen te betrekken. Van daar, dat op openbare gebouwen door de autoriteiten sirenes zijn opgesteld om het publiek tijdig in kennis te stellen van de nadering van vijandelijke vliegtuigen.

Het blijkt echter praktisch onmogelijk op zooveel punten sirenes te zetten, dat het luchtalarm signaal overal vernomen kan worden

in gebouwen, waar veel menschen zijn of veel geraas verwekt wordt.

Men zou het officiële alarmsignaal door kunnen geven in groote gebouwen met claxons of sirenes. Doch een dergelijke inrichting kost geld, geld dat overigens geen enkel nut afwerpt. Bovendien kan men een dergelijke inrichting gezien haar onheilspellend geluid, niet steeds door proefdraaien controleren. Maar een storing in tijden van gevaar zou noodlottige gevolgen kunnen veroorzaken.

Ons laboratorium ging naar

Daarom heeft ons laboratorium naar een oplossing gezocht en is er in geslaagd onze bekende versterkerinstallatie's te voorzien van een generator-inrichting, waardoor met een enkele handgreep de gebruikelijke mededeelingen of muziek vervangen kan worden door het luchtalarm-signaal.

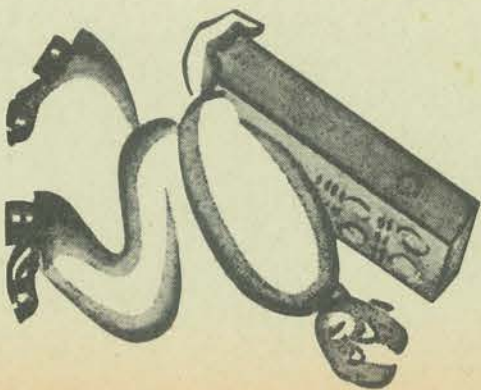
Bovendien stelt onze omroepinstallatie de leiding in een gebouw vol menschen in staat bevelen of aanwijzingen te geven, waardoor paniek voorkomen wordt en ieder rustig zich volgens overal verstaanbare instructies in veiligheid kan brengen. Hierdoor wordt verlies van menschenlevens voorkomen, niet alleen bij lucht-aanvallen, maar ook bij bedrijfs-rampen. De V.D.H.-ers, die de brand in onze oude fabriek meegemaakt hebben zullen moeten beamen, dat dank zij onze omroep-installatie in dat gebouw geen menschenlevens verloren gingen. Over het falen heeft men geen zorgen te hebben. Zoolang de omroep-installatie in bedrijf is blijft men verzekerd van de goede werking der alarm-inrichting. Zonder controle hierop kan men alleen door gebruik van de installatie voor muziek of spraak zich vergewissen dat alles behoorlijk functioneert. Het is feitelijk onverantwoordelijk om daar, waar veel menschen bijeen zijn, de mogelijkheid om deze voor dreigende gevaren te kunnen waarschuwen, te verwaarloozen. Het is dan ook niet onwaarschijnlijk, dat wettelijke voorschriften straks het gebruik van een dergelijke installatie in openbare gebouwen en dergelijke verplichtend zullen stellen.

Onze V.D.H.-omroepinstallatie voldoet aan alle eischen dienaangaande. Dagelijks tal van nuttige diensten bewijzend, zal zij niet in gebreke blijven als het alarmsignaal noodig mocht zijn.

Wij zijn dan ook van plan, de verkoop hiervan breed op te zetten, en willen ons hiervoor bedienden van een reclameboekje, waarin wij de verschillende groepen

van klanten op een enigszins populair en gemakkelijk te begrijpen manier, de vele voordelen, verbonden aan de aanschaffing ener V.D.H.-installatie duidelijk willen maken. Hiervoor hebben wij een reeks clichés met korte slagzinnen nodig.

FR ZIT KRACHT IN

Onze installatie's moeten wij populair maken bij de volgende bedrijven:

1. Departementen, Ministeries.
2. Scholen, Universiteiten, Schouwburgen, Concertzalen.
3. Posterijen, Spoorweg-Directies.
4. Grote kantoorgebouwen.
5. Industriële bedrijven.
6. Scheepswerven, havenbedrijven.
7. Beursgebouwen, markten, openbare werken.
8. Gemeente instellingen, Gasbedrijf, Electr. bedrijf, Brandweer.
9. Architecten, electr. adviseurs, installateurs, bouwkundigen.

10. Kazernes, Ziekenhuizen, Kloosters.
11. Hotels, Rusthuizen, grote Café's, Restaurants.
12. Munitiefabrieken, Vliegtuigfabrieken, enz.

Breit allen mee!

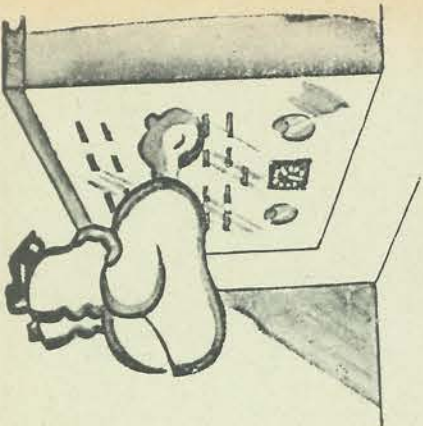
U kent allen natuurlijk de oproeping, die sedert het begin van de mobilisatie tijd op winklruitien en reclamезуіііііі was aangepikt, namelijk het verzoek:

„Breit allen mee“

dat U oplet tot samenwerking in de dienst van de militaire gemeenschap en dat getuigde van een diep gevoel voor kameradschap tussen combattanten en non-combattanten, tussen mannen en vrouwen, tussen jong en oud.

Voor een soortgelijke samenwerking, maar deze keer voor een specifiek V.D.H.-belang — namelijk voor een soort hersengymnastiek, die niet alleen tot het vrouwelijke geslacht beperkt is — zoals bij het breien — maar waar ook de mannen een blijk van hun kunnen mogen geven, willen wij U oproepen.

Wij willen namelijk zien, dat de V.D.H.-ers zelf ons de benooidigde teekeningen, foto's en slagzinnen voor deze reclame-campagne kunnen leveren. Ieder, die meent aardige gedichtjes, kort maar krachtig, pakkende slagzinnen of illu-

stratie's vol werkracht hiervoor te kunnen maken, kan mededelingen. Het gaat om de idee, of de niterlijke vorm nog wat bijgeschaafd moet worden, dat zal bij de beoordeeling niet zoo'n gewicht in de schaal leggen. Pakkende ideeën voor het welslagen dezer reclame-campagne, die ons aller belang is, zullen beloond worden met verschillende attractieve prijzen. De inzenders, wier inzendingen voor de reclame-campagne gebruikt worden, zullen door de V.D.H.-omroep op de bekende eere-pagina worden vermeld.

Wij zien tot 15 Maart met belangstelling inzendingen tegemoet. Breit allen mee.

Finland-Collecte

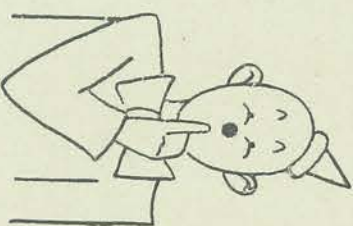
Door bemiddeling van onze vertegenwoordiger in Zweden werd op 14 Februari aan de Finsche gezant in Stockholm, minister Erikto, een cheque overhandigd van 2500 Zweedsche Kronen, de opbrengst van de V.D.H.-collecte voor het Finsche Roode Kruis. De zellide dag zond de Finsche gezant ons een persoonlijk schrijven, waarbij hij ons verzocht allen, die aan deze collecte bijgedragen hadden, de dank van het Finsche volk over te brengen, van welke taak wij ons hierbij kwijten. Een fotografische copie van deze cheque zullen wij t.z.t. op de mededeelingen borden ter inzage hangen.

Staveland

HET GEKOOIDE INTELLECT

Gaat dat gien!

Bijzondere Filmreportage

Wij hebben wat beleefd in onze fabriek.

Korten tijd geleden, vroeg, half negen, de lift ging naar boven, niet leeg, maar volgeladen met allerlei knappe koppen, letterlijk en figuurlijk, ik geloof wel acht stuks.

Het waren blijkbaar ook gewichtige koppen, want de lift werd moe, hij kon niet verder en bereikte zijn eindpunt niet.

Als het van ouds bekende lopend vuurtje deed al spoedig het gerucht de ronde in het kantoor. „De lift zit vast en... en... zitten er in.“

Trots alle discipline kon men even later vrijwel het volledige kantoorpersoneel over de trap-railing zien hangen om zijn onverholpen bewondering te uiten over de libbewoners, die deze belangstelling echter slechts matig schenen te appreciëren.

Zij konden het niet veel verder brengen dan het lachje van het bekende boertje dat kiespijn heeft. 't Is dan ook wel erg, zo bekeken te worden. Maar wat hebben de aapjes in een dierentuin het dan toch eigenlijk moeilijk, hoewel aan de andere kant kun je die

tenminste wat te eten geven, terwijl onze kooi, liftkooi dan al tijd, nu eenmaal geen tralies bezit en het isolement wel eens heel lang had kunnen duren.

Maar aan alles komt een eind. In een helder moment drukte er iemand op de knop boven in de hall en de lift gehoorzaamde tot een ieders opluchting, alsof er geen vuiltje aan de lucht was geweest. Dat vuiltje was er echter wel in de vorm van een filmapparaatje, dat één onzer mensen toevallig bij zich had en dat direct in werking gesteld werd. De belichting was wel niet ideaal, maar de resultaten die bereikt zijn, vielen nogal mee. Het filmpje moet nog gemonteerd worden en wordt ons te zijner tijd toegezonden, terwijl wij het dan, indien er althans genoeg belangstelling voor is, op de eerste Maandag in de volgende maand zullen vertonen om 5 uur 15 in de kantoorpersoneelscaantne. Ten einde zeker te zijn, dat een voldoende aantal stoelen aanwezig zal zijn, verzoeken wij U ons vooraf even van Uw komst te verwittigen.

AFD. ORGANISATIE.

PUZZLE:

Hooveel stadsgesprekken zijn bij van der Heem N.V. uitgegaan tusschen 13-5-'39 en 31-12-'39?

ANTWOORD:

16285.

Dit is per werkdag ongeveer: 75.

WAT
is er
in de aether?

5.00
n.m.

SNORSPORTUITZENDING

Een gelukkige onderbreking van mijn gedachtengang deed mij besluiten één der toelosen in te drukken van de KY 187, om af te stemmen op het station, waar, zoals op dit tijdstip gebruikelijk, een actuele sportreportage zou worden gegeven. En jawel hoor, de neon had nauwelijks de volle uitslag bereikt, of uit de luidspreeker klonk reeds de enigszins nerveuze stem van de populaire verslaggever:

Onze sportuitzending van hedenmiddag vindt plaats vanuit de montagezaal van de fabriek van v. d. Heem N.V. aan de Maanweg te den Haag.

Het betreft hier de wedstrijd in het „snorren“ tussen een viertal employé's van de zojuist genoemde N.V.

Tot beter begrip dient eerst vermeld, dat deze sportuiting nauw verband houdt met de mobilisatie, daar momenteel ook vele militairten meer of minder haar tussen neus en bovenlip plegen mee te dragen. Rivaliteit met de gemobiliseerde collega's leidde dan ook

waarschijnlijk tot deze sportgebeurtenis.

Het valt echter te bezien, of met deze kamp de amateurpalmgen van het Kon. Ned. Snor Genootschap niet worden overtreeden, daar door de deelnemers de onderlinge afspraak is gemaakt, dat degene, wiens snor op onnatuurlijke wijze wordt verwijderd, aan elk der overige deelnemers 25 cent verschuldigd is. Het zou te betreuren zijn, indien deze ware sportkerels aan de rijen der amateurs zouden ontvallen.

Dames en Heren, het is ons tot ons genoegen gelukt, de vier deelnemers even voor de microfoon te krijgen, tenende enige vragen te kunnen stellen.

Hier is de eerste deelnemer, zeer donker van haardos:

Beste vriend, het zal de luisteraars interesseren te vernemen, wat uw voornemens zijn in deze strijd.

Mijnheer de reporter, ik kan U zeggen, dat het in mijn bedoeling ligt, deze wedstrijd zonder gebruikmaking van schaar of scheermes als overwinnaar te beëindigen. In de vorm, die de natuur aan mijn knevel geeft zal ik triumpheren. Dank voor Uw woorden en succes in deze zaak!

Mag ik U de tweede deelnemer, rossing van niterlijk, voorstellen? Heeft U net zulke goede voornemens als Uw voorganger?

Zeker Mijnheer! Vooral nog heb ik echter het voordeel, dat de kleur van mijn snor zich prachtig aanpast aan mijn ge-laatstkleur, zodat ik vooral de eerste moeilijke weken met gerustheid tegemoet kan zien.

Met dank aan dezen deelnemer, mag ik zeker wel den derden, blonden haarahtleet bij U introduceren?

De luisteraars zouden ook van U graag Uw plannen willen vernemen.

Dames en Heren. Ik kan U zeggen, dat ik, speciaal op het gebied van snorren en knevels, geen heil zie in snorrenvel of

andere middelen. De schaar en het mes zullen door mij wel worden gehanteerd, echter alleen, om het geheel een vorm te geven, die bij mijn waardigheid past.

De laatste deelnemer, donkerblond van haarkleur, zal zo vriendelijk zijn U evenals zijn rivalen zijn indrukken weer te geven.

Ik wil U er op wijzen, dames en heren luisteraars, dat ik mij het ideaal voor ogen stel een snor te hebben, liefst als een Pruisisch officier, en die te handhaven tot de overwinning is behaald. Alleen door mij in te werken in de materie der snorren en knevels, moet het mogelijk zijn dit doel te bereiken!

Namens de luisteraars aan alle deelnemers hartelijk dank voor hun niteenzettingen. Wij wensen, dat zij in hun prestatie veel sportieve genoegdoening zullen vinden.

Wij willen deze eerste uitzending niet besluiten voor wij U

Voor een gedeelte van ons mannelijk personeel heeft de Heer A. de Jong, chef der afdeling Metaalbewerking, op Maandag 29 Jan. een lezing gehouden over het onderwerp: „Hoe bouw ik aan mijn toekomst?“

Spreeker belichtte de psychologische zijde van deze opbouw, daarbij vooral de nadruk leggend op het feit, dat het vooruitkomen in de wereld niet afhangt van uiterlijke, doch van innerlijke toestanden of eigenschappen, die de mens al of niet geschikt maken voor meer verantwoordelijke posities.

Op verzoek werd op Maandag 5 Febr. een tweede lezing gehouden, waarbij aan de hand van een voorbeeld uit de praktijk de in de eerste lezing behandelde stof meer in details werd besproken. Dat één en ander zeer werd op

enige geluidimpressies hebben gegeven. Onze uiterst gevoelige microfoon zal U allereerst het groeien van de snorharen doen horen, terwijl tot slot ieder der deelnemers een stukje sciuunpapier langs zijn bovenlip zal strijken, zodat U zich een indruk zult kunnen vormen van de afmeting, waarin de snor zich thans verheugt.

Het geluid, dat mijn luidspreeker toen verwerkte, is door mij niet zwart op wit te vermelden. Het geluid was, mede door de oortverdovende toelichtingen der sup-porters als — Hup Snor — en — Voortuit Rooie —, ondragelijk!

Ik zocht maar gauw naar wat opwekkende muziek!

P.S.,

M. d. R., Excuus voor mijn minder fraai schrift. Er zat een haar aan mijn pen!

RIBA.

LEZINGEN

prijs gesteld, bleek uit het feit dat de tweede bijeenkomst nog drukker werd bezocht dan de eerste.

Aan het einde verklaarde de Heer de Jong, dat hij gaarne bereid is bij eventuele moeilijkheden individuele hulp te verlenen, indien men daarvoor wat vrije tijd wil offeren.

Over het doel der lezingen sprekend had de Heer de Jong bevestigd, dat dit doel tweeledig is. In de eerste plaats een prettige geest van elkander begrijpen en waarderen in de fabriek te brengen en in de tweede plaats de mensen individueel meer zelfvertrouwen en plezier in hun dagelijks werk te geven.

Wie is de volgende spreker?

Opgaven worden met belangstelling ingewacht bij de afdeling Personeelszaken.

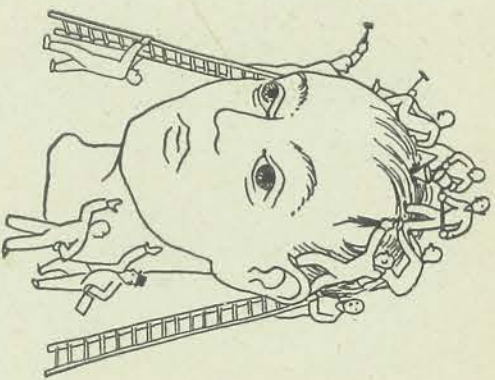

Leest dit alvorens pagina 9 te bekijken

Bij het verglijden der jaren verandert het uiterlijk van menschen en dingen. Dichtertijke lieden plegen deze veranderingen de tand des tijds te noemen. Welke tand van Vader Tijd zij daarbij op het oog hebben, dat vertellen zij er niet bij. Of misschien heeft hij er nog maar één over. Hoe dan ook het lijkt mij een beetje kras om alle veranderingen, die in ons uiterlijk optreden aan het geknabbel van één enkele tand toe te schrijven. Erg smakelijk is deze verheven beeldspraak dovendien ook niet.

Wij veranderen met de jaren, gelooven niet meer aan de oeveraar en vanaf heden ook niet aan de tand des tijds. Want de veranderingen, die zich in ons uiterlijk afspelen op den duur, lijken meer op het werk van een heele ploeg, zooiets als de Cemsto uitzendt bij een groote schoonmaak. Of wij er mooier op worden? Hofelijke menschen blijven op deze vraag het antwoord schuldig.

Men zegt echter altijd, dat de expressie van een bepaald gelaat nooit verandert. Wie met een vriendelijk gelaat het levenslicht aanschouwt, zal ook bij het klimmen der jaren een vriendelijk uiterlijk houden en omgekeerd. Waarbij wij echter op willen merken, dat de drie schattige baby's op nevenstaande pagina afgebeeld ongetwijfeld gezien mogen worden. U kent ze allen, zij het een beetje uit de kluiten gewassen! Het zijn de jeugdportretten van een drietal leidende personen uit het v. d. Heem bedrijf, die groot en braaf geworden, vrijwel dagelijks in de fabriek rondloopen. Ter afwisseling van de kruiswoord-puzzel's kwam het ons aantrekkelijk voor het vernuft der lezers ééns op een andere wijze aan het werk te stellen, waarbij ook de tegenstanders van kruis-

De tand des tijds blijkt niet te bestaan.

Een heele ploeg doet dergelijke karweitjes.

woordraadsels eens in de gelegenheid zijn, naar de maandelijks door de directe uitgeloopte prijzen mede te dingen.

Puzzle nummer vijf luidt dus:

WIE ZIJN ZIJ?

Bestudeer in de komende weken aandachtig de gezichten van Uw chefs en leiders, vergelijk ze met de jeugdfoto's hier afgedrukt en zend voor 15 Maart de namen in van hen, wier karakteristieke trekken of houding, gij meent terug te vinden in de drie ferme jongens op bladzijde negen bij hun eerste schreden vereeuwigd. U behoeft de foto's niet uit te knippen, ze zijn genummerd. U hebt alleen een lijstje in te zenden met achter ieder cijfer van één tot drie de namen, die U meent, dat er achter behooren. Op de envelop vermelden "Omroep-puzzel no. 5.

OMROEP PUZZLE No. 5

?

?

I

?

II

III

Psycho-Technisch Onderzoek

Het V.D.H.-corps is nog lang niet O.K. dat is nu opnieuw weer gebleken, want strakjes wordt iedere v. d. Heemer in spé als een koe door den slager bekeken! Dan wordt hij gekeurd en geproefd en getest, in vakjes verdeeld, heel prozaïsch, dan wordt hij, nog voor hij geslaagd is [gep... laagd met psycho-techniek, algebraïsch...

Dan wordt er gewerkt met „kip“ en het „ei“, met SF en plus A en plus E'tjes, dan wordt ie betast en gekneed, als van klei en men analyseert hem in beeljes. Men kijkt naar karakters, verdeelt ze in acht, dat gaat zo maar door naar believen, en plaatst achter alles dan hevig verdacht wat letters, een soort hiërogllyphen...

Men ziet het de wetenschap staat thans voor niets, men spreekt van gepassioneerden, dat zijn vast v. d. Heemers die reizen per fiets, punt één van de lijst der geleerden... En sentimentelen in de fabriek kent men ook, die zijn in geen strijd te vertrouwen. omdat ze, gewend aan 't regiem-van-de-pook zich storen aan grillen van... vrouwen...

En 't einde van 't lied is een keurig rapport, waar iederén in zit te neuzen. Waarna hij ten slotte nog afgekeurd wordt! Hij hoort bij punt „zes“, de nerveuzen. Men zet dan zijn innerlijk „ik“ op de kop en trekt aan zijn neus en zijn oren... zo wordt dan voortaan de Heemer-in-dop tot heil van King Eries geboren.

H. J. v. d. VEEN.

De Psycho-Techniek ondergaekt

Motto:
't En zijn de slechtste vruchten niet,
Waar aan de wespen knagen;
Een mens, die nog de humor ziet
Kan ook zijn lasten dragen.

Bij van der Heem is niet alles O.K.
Zo zou uit v. d. Veen's gedicht moeten blijken,
Want d'employé's van van der Heem in spé
Laat men als „koeien“ naar den slager kijken.

Zou daarom dan verleden jaar
de Firma-naam, alom bekend,
Veranderd zijn?.. Want 't is toch waar
Er staat „en Vee“ aan 't end....

Maar neen! Er is een and're kant
Aan dat, waarover wij nu praten;
't Gaat er juist om, het vee op 't land
En buiten de fabriek te laten.

't Is van het grootst belang voor iedereen
Dat hij, wat hij niet kan, ook moet laten.
Probeert hij 't toch, 't zou hem niet baten,
Men stuurt hem dan toch spoedig heen.

Bij van der Heem wordt het stellig O.K.
En het corps wordt „Nederlands beste“,
Als ieder, geschikt voor zijn werk en tevrée
In zijn vak is gestopt, via het testen.

DE PSYCHOTECHNICUS.

Familie Berichten

GEBOREN:

Irene Grada, dochter van fam. van Geffen—Bethlehem.
3-2-'40. Afdeling metaalbewerking.
Helena, Sophia, Johanna, dochter van fam. Ramaker.
19-2-'40. Afdeling expeditie.
Godfriedus, Anthonus, Arnoldus, Maria, zoon van fam.
Degenhart. 18-2-'40. Afd. Montage-magazijn.

VERLOOFD:

Mej. A. Gerritsen en Hr. F. Hupse. Productie-bureau.
11-2-'40.

GETROUWD:

Hr. J. H. Verdaasdonk, afd. Inkuiperij en Mej. F. L.
Munnik. 21-2-'40.

Prijswinnaars Puzzle No. 4

1e prijs: Hr. v. d. Togt, afd. meubelmakerij.
troostprijs: Hr. v. d. Plas, afd. meubelmakerij.
troostprijs: Mej. Kadee, afd. Kostprijs.

UITVINDING - OCTROOI - RESEARCH

Beoordeling van vooruitgang. Bescherming tegen namaak.

Het streven van onze fabriek bestaat niet alleen in het maken en op de markt brengen van bepaalde producten, maar vooral in het maken van uitstekende voortbrengselen of, in betrekkelijken zin genomen, van voortbrengselen, die beter zijn dan die van concurrerende ondernemingen. Dit „beter" zijn kan op verschillende wijzen worden gezien. Een product kan b.v. beter verkoopbaar zijn, omdat het uiterlijk den uiteindelijke gebruiker meer bevalt, dan dat van een soortgelijke machine. Een zeker voortbrengsel kan ook beter zijn dan een ander, omdat het in staat stelt de vereischte functie intensiever te verrichten. Om kort te gaan, er zijn tallooze standpunten, van waaruit men het begrip „betere producten" kan bekijken.

Het is echter niet de bedoeling van dit praatje over die „betere voortbrengselen" als zoodanig te spreken, noch over de kwestie, in welke opzichten onze producten beter zijn, maar wel over de wijze, waarop de fabricage daarvan wordt voorbereid. En ook over de manier, waarop de producten tegen namaak worden beschermd, zoodat onbevoegden niet kunnen gaan plukken van de voordeelen, die door den ondernemingsgeest van onze fabriek bereikbaar zijn geworden.

Om in groote lijnen te blijven, kan, afgezien van de kwaliteit en de hoedanigheden van de werkte grondstoffen, in twee richtingen worden gewerkt tot het verkrijgen van een beter product. In de eerste plaats kunnen de eigenschappen worden verbeterd en de gebruiksmogelijkheden worden uitgebreid. Deze wijze van handelen is er dus op gericht, het product voor den afnemer en gebruiker aantrekkelijker te maken door direct aantoonbare voordeelen. In de tweede plaats kan de constructie van de apparaten en de montage daarvan worden verbeterd.

zoodat het geheel doelmatiger en duurzamer wordt. Ook hierdoor wordt het product natuurlijk aantrekkelijker gemaakt, maar hierbij zijn de voordeelen niet zoo direct aantoonbaar en waanneembaar als in het eerstgenoemde geval. In beide gevallen gaat het echter om het brengen van iets nieuws.

Op welke wijze kan men zich nu beschermen tegen namaak, zoodat anderen, die geen deel hebben genomen aan den ontwikkelingsarbeid, daarvan geen voordeel gaan trekken? Deze bescherming kan worden verkregen in den vorm van een octrooi, waardoor het uitsluitende recht wordt verleend om gedurende een aantal jaren het nieuwe product te vervaardigen en in omloop te brengen of de nieuwe werkwijze voor de constructie toe te passen. Indien aan de fabriek dus een octrooi wordt verleend voor een bepaald voortbrengsel of voor een zekere werkwijze ter vervaardiging daarvan, dan wil dit zeggen, dat alleen de fabriek (of anderen, aan wie de fabriek harezijds het recht daartoe verleent) het in het octrooi beschreven product of de beschreven werkwijze mag toepassen en de op deze wijze verkregen voortbrengselen in den handel mag brengen. De bedoeling van de wetgevende macht is, door het verleenen van octrooien de vooruitgang van de techniek en de industrie te bevorderen door den ondernemingsgeest te prikkelen en diengene, die een vooruitgang tot stand weet te brengen, indirect daarvoor te beloonen door het toekennen van het uitsluitende recht, de verbetering toe te passen.

Omdat een dergelijk recht, indien er al te vrijgevig mee zoude worden omgesprongen, den vooruitgang zou kunnen belemmeren in plaats van te bevorderen, wordt er zeer streng onderzocht of er in een gegeven geval werkelijk termen aanwezig zijn, het gevraagde

recht te verleenen. In de octrooi-wet is uitvoerig beschreven, wanneer er wel en wanneer er niet een octrooi mag worden verleend. In het kort komt dat hierop neer, dat er alleen octrooi kan worden verleend, wanneer er sprake is van een uitvinding.

Wil er sprake van een uitvinding zijn, dan is het in de eerste plaats noodig, dat het voortbrengsel of de werkwijze nieuw moet zijn, d.w.z. nooit eerder gemaakt of toegepast. Dit beteekent echter nog niet, dat elk willekeurig nieuwje op het gebied van techniek of industrie voor octrooieering in aanmerking kan komen. Behalve de nieuwhheid eischt de wetgevende macht n.l., dat er nog aan twee eischen moet zijn voldaan. In de eerste plaats moet het nieuwe ook een voortuitgang beteekenen. Deze eisch is gesteld, om te voorkomen, dat b.v. voor geringe veranderingen in vorm en constructie, die niet van wezenlijk belang zijn voor de eigenschappen en hoedanigheden van de voortbrengselen, uitsluitende rechten zouden worden verleend. In de tweede plaats mag het nieuwe niet van dien aard zijn, dat het zou kunnen worden aangemerkt als een voor den vakman voor de hand liggende maatregel. Deze tweede beperking houdt in, dat voor het opheffen van een fout aan een product of een gebrek aan een werkwijze, die door iedereen met een normale vakkennis kan worden waargenomen of opgemerkt, geen octrooi kan worden verleend.

Hoewel dit op zichzelf een zeer belangwekkende studie is, zou het in het kader van ons tijdschrift te ver voeren, de kwestie van al of niet octrooieerbaarheid van een voortbrengsel of werkwijze in details te bespreken. Hier moge worden volstaan met vast te stellen, dat er voldoende wettelijke eischen bestaan en maatregelen worden genomen om te voorkomen, dat er al te vrijgevig met uitsluitende rechten in den vorm van octrooien wordt omgegaan.

Nu werd er reeds opgemerkt, dat het de bedoeling van de wetgevende macht is geweest, door middel van het verleenen van oc-

trooien de technische en industriele ontwikkeling te bevorderen. Hierin schijnt een zekere tegenspraak te liggen, want een octrooi omvat toch een uitsluitend recht van toepassing en geeft dus een zekere belemmering. Het laatste is waar, doch dit behoort nog geenszins een verhindering voor de verdere ontwikkeling te zijn. Om dit in te zien, moeten we onze aandacht even wijden aan de z.g. research-afdeling en aan de beteekenis en de manier van werken daarvan.

De beteekenis van „research” blijkt al eenszins, wanneer we het woord gaan ontleden. „Search” is „zoeken” en het voorvoegsel „re” beteekent „her” of „weer”. Het woord research zouden we dus kunnen vertalen door „weertzoeken”. Dit is in zekeren zin ook de functie van de betreffende afdeling. Wanneer deze een bepaald onderwerp in studie neemt, b.v. de ontwikkeling van een machine voor een bepaald doel, is de eerste fase van dit ontwikkelingswerk, dat er wordt bepaald, dus wordt nagezocht, wat er over een dergelijke machine bekend is. Naar aanleiding van het reeds gezegde over octrooien zal het wel duidelijk zijn, dat men dienaangaande de beste informatie kan krijgen door na te gaan, of er ook octrooien bestaan en wat die inhouden. Dit noemt men het bepalen van den stand der techniek. Daarbij komt men dus tevens te weten in hoeverre men eventueel rekening heeft te houden met uitsluitende rechten van anderen.

Na het bepalen van den stand der techniek neemt men het onderwerp opnieuw in studie, gaat men „her-zoeken”, om uit te maken of er nog onopgeloste vraagstukken zijn of vraagstukken, die in bekende constructies en uitvoeringen een onvolkomen oplossing hebben gevonden. Deze fase zou men die der probleemstelling kunnen noemen; deze komt dus voort uit het streven, een beter product te willen leveren of een bepaald productdoelmatiger te willen vervaardigen. Nadat het probleem is gesteld komt vanzelfsprekend de derde fase van de research: het zoeken

van een oplossing of van een betere oplossing dan tot nog toe bekend is geworden. Wordt er een oplossing gevonden, dan kan dit beteekenen, dat er een uitvinding is gedaan en zijn er dus temmen aanwezig om een octrooi aan te vragen. Dit behoort echter niet altijd het geval te zijn, want het komt ook wel voor, dat, wanneer men achteraf het nieuwe voortbrengsel of de nieuwe werkwijze nog eens kritisch gaat beschouwen, men tot de ontdekking komt, dat men weliswaar iets nieuws heeft gevonden, doch dat dit feitelijk zou moeten worden aangemerkt als voor den vakman voor de hand liggend.

Een en ander neemt echter niet weg, dat er toch iets is gepresteerd en dit houdt weer een aansporing in om nog verder te gaan en verder te zoeken. Want dit is het eigenaardige van research-werk, onafhankelijk van het feit of het op een gegeven oogenblik al of niet voert tot een octrooi, dat het nooit klaar is, want ook de bereikte resultaten prikkelen weer tot verder onderzoek. Het eindresultaat van research is altijd weer: research. Want de kringloop research-uitvinding-octrooi wordt wel eens gesloten, maar nooit afgesloten, d.w.z. die kringloop blijft in een voortdurende onderneming, die zich van haar taak volkomen bewust is, steeds dooraan.

Ten slotte moge worden opgemerkt, dat aan dezen kringloop niet alleen door een klein gedeelte van ons personeel wordt gewerkt, maar dat allen daarin zijn opgenomen, dat allen daaraan, ieder op zijn wijze en misschien zonder zich daarvan bewust te zijn, medewerken. Dit blijkt soms op zeer treffende wijze, wanneer men eens probeert uit te vinden of na te gaan, wie nu eigenlijk den beslissenden stoot heeft gegeven bij het doen van een uitvinding. Dit is het beste bewijs daarvoor, dat het gehele bedrijf op een of andere wijze heeft deelgenomen aan den ontwikkelingsarbeid, die ten slotte zijn besluit vindt in een octrooi.

J. R. van der Vliet

ALLES GAAT GOED!

Als een loepend vuurtje ging Zaterdag de mare door de fabriek, dat de heer Leo van der Heem in gezelschap van de heeren van Vliet en Hijmans Vrijdag een auto-ongeval had beleefd. Gelukkig bleek alles nog al goed afgelopen te zijn, de heer Leo wordt thuis verpleegd en ook den heer Hijmans zal binnen enkele weken zijn werkzaamheden kunnen hervatten. De heer van Vliet is al weer, zij het eenigszins beschadigd, op zijn post terug.

Wij wenschen onze directeur en beide andere heeren hartelijk geluk met de goede afloop van dit ongeval.

De onafgebroken reeks telefoontjes van belangstellenden, waarmee de familie van der Heem overstelpt werd, bewijst wel het medeleven van het gehele bedrijf.

Van harte hopen wij, dat U spoedig geheel hersteld zult zijn en wij U dan overvloeiend van Uw karakteristieke werkracht en humor weer in ons midden mogen grooteten.

De V.D.H. Omroep redacteur hoopt U voor het volgende nummer ten minste al een verslag van Uw onaangetaan avontuur, zoo mogelijk met foto's, te ontfutselen. Namens ons allen, het bestel!

Oplossing Omroep-Puzzle No. 4

Horizontaal:

1. Descartes
8. Steen
12. Kris
13. Laas
14. Hel
15. Sec
17. Lab
18. Blaf
19. Re
20. Natie
21. Rel
22. Boer
24. Lr.
25. Eer
27. Astra
29. Zalig
33. Kl.
34. Pa
35. Eerde
37. Arena
39. Parma
42. Koe
43. Stalin
45. Si
46. Re
48. Ste
49. Dat
50. A.P.
52. Laren

Verticaal:

1. Dra
2. Eiber
3. S.s.
4. Alles
5. Raalte
6. Taf
7. Es
8. S.E.
9. Tin
10. Est
11. Neil
12. Kloek
14. Heeze
16. Cervantes
18. Braam
19. Ro
22. Barok
23. Ra
26. Elp
28. Rek
30. Later
31. Ira
32. Geld
34. Pfl
36. De
38. N.I.A.S.
40. As
41. Arren
43. Stoop
44. Paasikivi
47. Eem
48. Sol
51. Plas
53. Aroma
55. Nora
58. Pils
60. Krats
63. Pe.
65. Gal
66. Un
67. K.R.O.
69. Arme
70. Lot
72. Stand
73. Straat
76. Marat
78. Al
80. Eisch
81. Sneer
83. Secr.
85. Ka
88. Deo
89. Rel
91. O zo
93. Git
96. En
97. Io
98. Ge

ONZE FOTO WEDSTRIJD

Wij mochten deze maand wederom verschillende inzendingen ontvangen. Er waren minder geslaagde bij, maar ook verscheidene aardige, vooral in het landschap-genre. Helas was, afgescheiden van de aantrekkelijke fotografische kwaliteiten, de uitvoering niet zoodanig, dat zij in ons blad te reproduceeren waren, zoodat wij ze aan de inzenders moesten retourneren. Het is begrijpelijk, dat de koude-periode, die wij achter den rug hebben, het doen van buitenopnamen niet aantrekkelijk gemaakt heeft, terwijl ook de babykamer wel niet erg spontaan tot poseeren bereid zal zijn geweest. De redactie van de

V.D.H. omroep hoopt echter binnenkort zoodanige nieuwe inzendingen te mogen ontvangen, dat deze wedstrijd wegens gebrek aan belangstelling niet ontijdig gestaakt behoort te worden. Nieuwe inzendingen worden met belangstelling tot 15 Maart tegemoet gezien, waarbij wij vooral nog eens de deelnemers op het hart drukken, dat alleen scherpe foto's te reproduceeren zijn, en het feit, dat zij wegens het formaat van ons blad in de meeste gevallen ook verkleind moeten worden, tevens een woordje meespreekt. Niet al te gedetailleerde opnamen dus, die bij verkleining onzichtbaar of onherkenbaar zouden worden.

IN MEMORIAM G. LANGELAAR JR.

Voor ongeveer 11 jaar werd de firma van der Heem en Bloemsma omgezet in een N.V., waarin de firma Stokvis zich financieel interesseerde. Wij maakten toen voor het eerst kennis met de liguur van Langelaar, die belast werd met het samenstellen van de statuten.

Sinds dien heeft onze vriend Langelaar op geen enkele aandeelhoudersvergadering ontbroken en hij heeft gedurende lange jaren als administratief en financieel adviseur onze zaak bijstand verleend.

Langelaar was iemand van buitengewone begaafdheid, wien niets te veel was, die altijd klaar stond om met raad en daad te helpen. Zijn buitengewone kennis op administratief en financieel gebied zowel als op dat der Nederlandse welgeving, heeft ons steeds feloos voorgelicht en het is mede aan zijn initiatief en werkracht te danken, dat onze N.V. in het begin van zeer bescheiden afmetingen, langzamerhand is uitgegroeid tot een groot-industrie.

Het is voor ons een prettige gedachte, dat Langelaar, ondanks zijn ziekte, nog in de gelegenheid was de plechtige opening van onze fabriek op 14 Juli 1939 te kunnen bijwonen.

Is het een wonder, dat zich naast de zakelijke omgang geleidelijk een nauwe vriendschapsband heeft ontwikkeld tussen de families Langelaar en van der Heem!

Ik gedenk gaarne de prettige uren, waarop wij Langelaar als vriend in ons midden hadden. Zijn hoge algemene ontwikkeling en grote bereidsheid, zijn bijzondere kijk op mensen en zaken maakten hem tot een persoonlijkheid, die ten volle zijn gezelschap waard was.

Wij hopen, dat zijn liefdevolle echtgenote, die zijn lang ziekbed geen uur heeft verlaten, en die hem tot aan zijn laatste ogenblikken heeft geholpen en bijgestaan, in zijn nagedachtenis de kracht mag vinden om deze voor haar zo zware slag met berusting te dragen.

Langelaar is van ons heengegaan, zijn geest leeft echter voort. Het geestelijk zaad, door hem met milde hand gestrooid, heeft wortel geschoten en is uitgegroeid tot een plant, die met zorg en liefde door ons zal worden voortgekwekt.

Zowel bij onze N.V. als bij de familie van der Heem zal zijn nagedachtenis in lengte van jaren voortleven.

G. Langelaar